
Otvoreno dostupne knjige u humanistici i društvenim znanostima

Iva Melinščak Zlodi

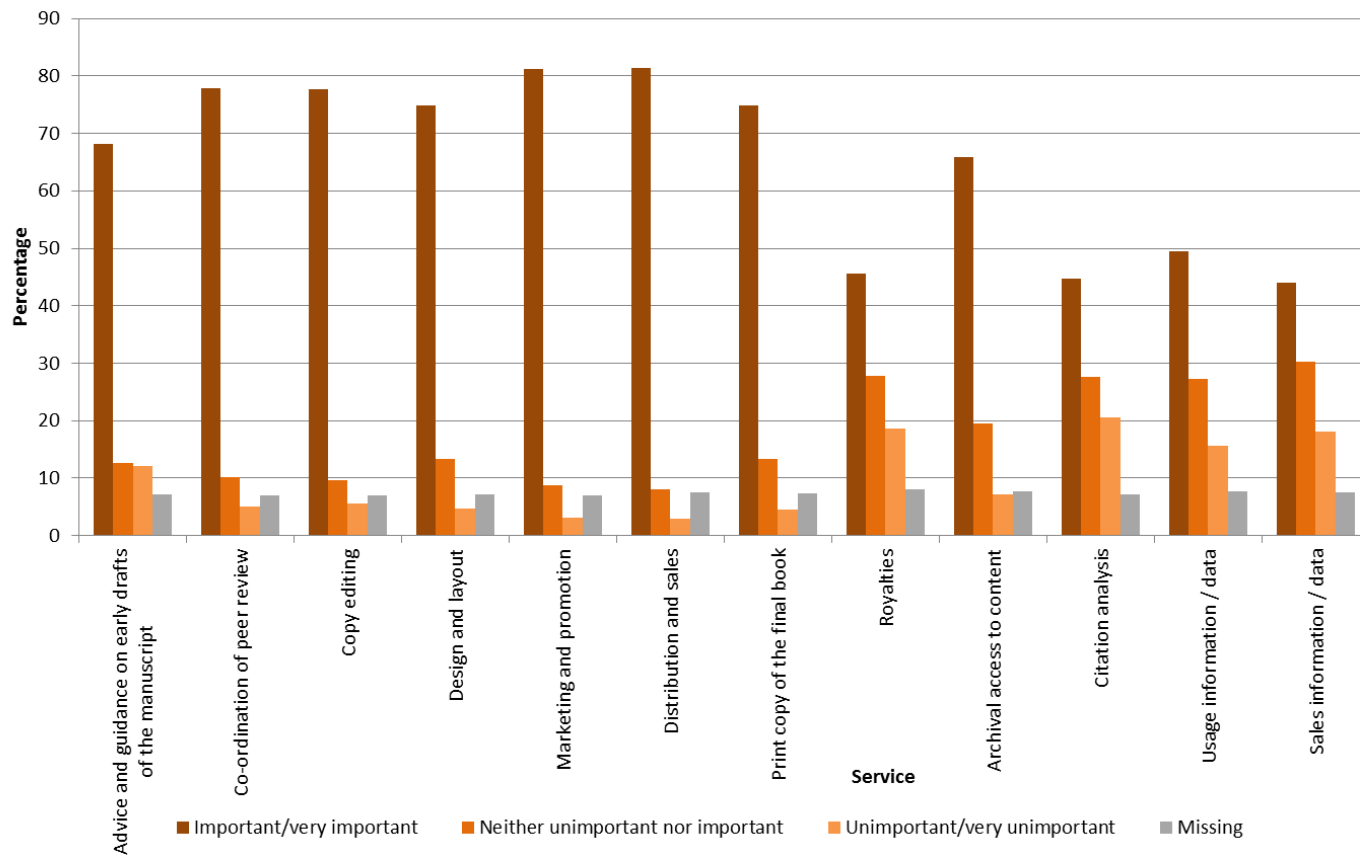
Knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Knjiga - osnovni oblik publiciranje u HiDZ

ali, ograničenog dosega!

- udio sredstava knjižnica namijenjen nabavi knjiga - sve manji (tiskana knjiga postaje dostupna sve manjem broju čitatelja)
 - e-knjige u znanosti - skupe, često uz znatna ograničenja u korištenju, rijetko dostupna u formatima pogodnim za e-čitače
 - manji izdavači - slabiji u osiguravanju online “prisutnosti” svojih izdanja
-

Importance of publisher services to authors

Što autori očekuju od izdavača?

1. Distribucija/prodaja, marketing/promocija
 2. koordiniranje recenzijskog postupka, uređivanje, prijelom i tisak
 3. podrška u pisanju rukopisa, arhiviranje
 4. informacije o korištenosti, citiranosti i prodaji; zarada
-

Poslovni modeli

- *freemium*
 - *crowdsourcing/crowdfunding*
 - BPC (*book publication charges*)
 - financiranje od strane knjižnica
 - potpore (ustanove, zaklade, financijeri znanstvenih istraživanje)
-

Freemium model

sadržaj se može besplatno čitati online (html), ali za ostale mogućnosti korištenja (učitavanje, ispis, kopiranje...) kao i ostale formate (epub, pdf) treba platiti

- npr. [Open Book Publishers](#)
-

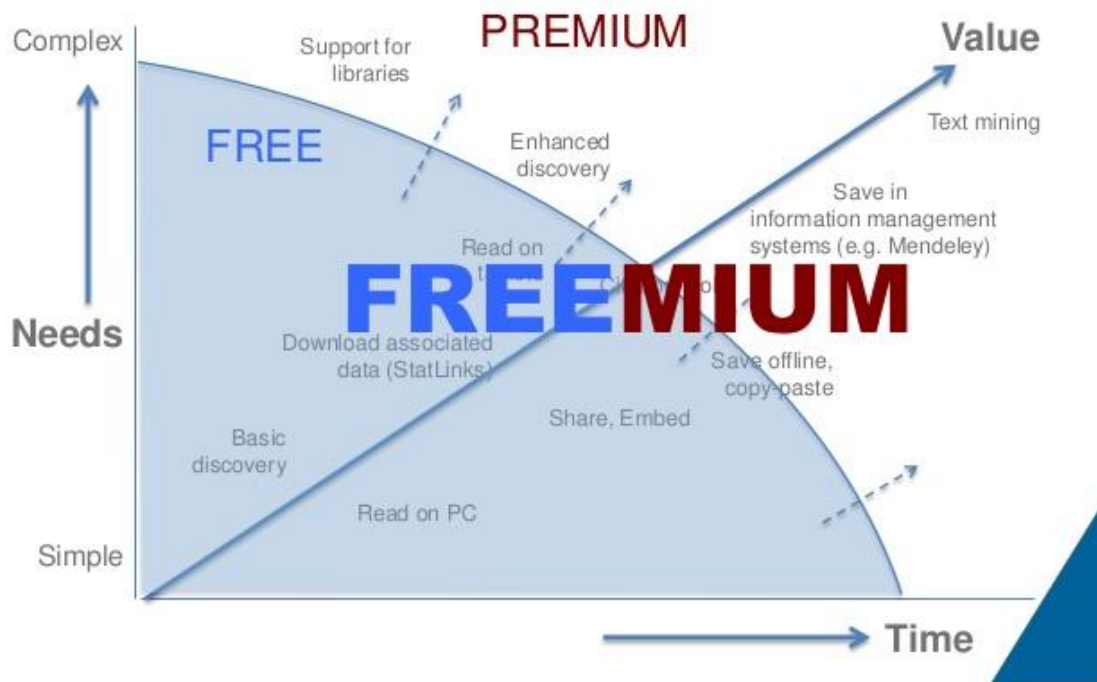
Open Edition - knjižnice plaćaju 6 osnovnih usluga:

1. neograničena, “DRM-free” dostupnost PDF i ePub datoteka
2. podrška i edukacija
3. MARC zapisi, OAI-PMH, podržava Zotero/Mendeley
4. izvještaji o korištenju (COUNTER), KBART
5. obavijesti, novosti, RSS, izloženost web tražilicama
6. knjižnica postaje članicom radnih grupa koje usmjeravaju razvoj servisa

primjer knjige: <http://books.openedition.org/oep/226>

Readers' and institutional needs are multi-faceted and evolving

<http://www.slideshare.net/OAbooks/oecd-toby-green>

Crowdfunding

<https://unglue.it/>

“These books have already been traditionally published, but they're stuck: legal restrictions keep you from being able to enjoy and share them. Unglue.it gets them unstuck.”

- suradnja s De Gruyterom

Naknade za objavljivanje

- komercijalni izdavači: nakon plaćanja tzv. Book publication charge, knjiga će biti objavljena pod CC-BY ili CC-BY-NC licencom

Brill Open Publication Charges		
Journal Article		
CC-BY-NC	EUR 1,300	US\$ 1,700
CC-BY	EUR 1,950	US\$ 2,550
Monograph or Edited Volume		
CC-BY-NC (350 pages)	EUR 5,000	US\$ 6,550
Page charge > 350 pages	EUR 11	US\$ 14
CC-BY	<i>price on request</i>	

Konzorcijsko financiranje

Knowledge Unlatched - model ovisi o broju knjižnica spremnih podijeliti plaćenje “naknade za naslov” izdavaču, a knjiga zatim postaje OA pod CC licencom, putem OAPEN-a, u PDF-u s pravom učitavanja.

Naknada za naslov - predstavlja temeljnu cijenu objavljivanja knjige (fiksni iznos), pa cijena “otvaranja” knjige po knjižnici pada s rastom broja uključenih knjižnica .

Title Fee Examples

Title fee	Participating Libraries	Cost per Library
\$10,000	250	\$40.00
	500	\$20.00
	750	\$13.33
\$15,000	250	\$60.00
	500	\$30.00
	750	\$20.00

Potporna ustanova i finacijera

- sveučilišne naklade
- <http://www.oopen.org>

- [DOAB - Directory of Open Access Books](#)

Prilika za akademske knjižnice?

suradnja s izdavačima!

- iskustva s izradom, osiguravanjem dostupnosti i distribucijom e-sadržaja (institucijski repozitoriji)
 - poznavanje standarda i identifikatora
 - izlaganje sadržaja tražilicama i drugim uslugama i servisima
 - praćenje pokazatelja korištenosti
-

Metrika

- statistika pristupa ([primjer](#))
- citiranost
- altmetrika

